

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

6-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI**

№ 6 (5) – 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasini mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalari oliy

kengashi huzuridagi Sudyalari oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

Umarov Sardor Yakubovich

QAYTA BIRLASHGAN GERMANIYA IQTISODIYOTI RIVOJLANISHINING
ASOSIY JIHATLARI 12-16

Atamuratova Dilafroz Rashidovna

XORAZM XALQ SOVET RESPUBLIKASINING ILK MATBUOTI: “INQILOB QUYOSHI” 17-20

Mansurov Ulug‘Bek

XX ASRNING 20-50-YILLARIDA NAMANGAN SHAHRIDA SOG‘LIQNI
SAQLASH TIZIMIDAGI MUAMMOLAR 21-24

Umid Bekmuhammad, Sayyora Samandarova

XORAZMDAGI JADID MAKTABLARIGA OID TA‘LIM
TASHKILOTLARI VA JAMIYATLARI 25-31

Norov Shuhrat, Turatosheva Sadoqat

O‘ZBEKISTON YOSHLAR SIYOSATINING IJTIMOIIY, MADANIY VA TA‘LIMIIY
SOHALARDAGI FALSAFIY ASOSLARI VA UNING MA‘NAVIY YETUK YOSHLARNI
SHAKLLANTIRISHDAGI ROLI 32-38

Sultanov Samandar Mahmud o‘g‘li

QUYI AMUDARYO VA BUXORO-QORAKO‘L HUDUDI MANZILGOHLARINING
MODDIY ASHYOLARDA AKS ETISHI 39-42

Quranboyeva Sevinchoy

SOVET HOKIMIYATI DAVRIDA XORAZM VILOYATI AHOLISINING UY-JOY
QURILISHIDA IJTIMOIIY HAYOTNING AKS ETISHI (1945-1985-YILLAR MISOLIDA) 43-46

Mamajanov Azizbek

SOVET HUKUMATI AGRAR SIYOSATINING O‘ZBEKISTON SSR IRRIGATSIYA
TIZIMIGA TA‘SIRI (1950-1990-YILLAR)..... 47-52

Baxritdinov Jasurbek

AKADEMIK ABDULAHAD MUHAMMADJONOVNING O‘ZBEKISTONDA TARIX VA
ARXELOGIYA FANLARI RIVOJIGA QO‘SHGAN HISSASI 53-57

Aliqulov Ramazon

TOSHKENT VA FARG‘ONA VODIYSIDAGI DEHQON, CHORVADOR VA HUNARMAND
AHOLINING MADANIY, IJTIMOIIY, SIYOSIY, IQTISODIY ALOQALARNING
O‘ZBEK XALQINING ETNOGENEZIDAGI O‘RNI (QANG‘LI QABILASI MISOLIDA) 58-66

Abduraxmonov Adxamjon Soxodilla o‘g‘li

1946–1990-YILLARDA QO‘QON SANOATINING TRANSFORMATSIYASI 67-74

Tashqo‘lova Dilnoza Turaboy qizi

YANGI O‘ZBEKISTON VA XITOIY XALQ RESPUBLIKALARI IQTISODIY
HAMKORLIGIDA “BIR MAKON-BIR YO‘L” TASHABBUSINING AHAMIYATI 75-78

Jabborov Qaxramon Jaxongir o‘g‘li

JULIYA KOHENNING XVIII-XX ASRLARDA SEFARD YAHUDIYLARINING IJTIMOIIY
HOLATIGA OID TADQIQOTLARI TAHLILI 79-83

<i>Dilfuza Muxammadinova Nasretdinova</i> TA'LIMNING TARAQQIYOT YO'LI	84-89
--	-------

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Ollanazarov Bekmurod</i> INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA TURISTIK XIZMATLAR SOHASIDA INVESTITSION FAOLLIKNI BOSHQARISH: NAZARIYA, AMALIYOT VA XORIJIY TAJRIBA	90-100
<i>Umronov Eldorbek Sodirovich</i> O'ZBEKISTONDA EKOTURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI	101-107
<i>Tangirkulov Bekzod</i> TIJORAT BANKLARI MOLIVAVIY RESURLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	108-115
<i>Aymatov Sirojiddin To'raqul o'g'li</i> TRANSPORT TIZIMINING RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH KO'RSATKICHLARI TIZIMI	116-125
<i>Ergashev Uyg'un Jabborovich</i> KAMERAL SOLIQ TEKSHIRUVI UCHUN ELEKTRON MANBASINING SHAKLLANISHI, SOLIQ TIZIMIDAGI QO'LLANILAYOTGAN DASTURIY MAHSULOTLARNING AHAMIYATI	126-131

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Nosirxo'jayeva Gulnora</i> AXBOROT VA "OMMAVIY MADANIYAT" XURUJINING DOLZARB MUAMMOLARI	132-136
<i>Panjiyev Suhrob</i> HAQIQATNING KOGERENTLIK XUSUSIYATLARINING YANGILANISHI	137-143
<i>Gadoeva Lobar</i> IJTIMOIY-FALSAFIY TADQIQOTLAR OBYEKTI SIFATIDA SOG'LOM TURMUSH TARZI .	144-148
<i>Djurayeva Nigora</i> SYSTEMIC ANALYSIS OF THE FORMATION OF COGNITIVE ASPECTS OF CONSCIOUSNESS OF THE PEOPLES OF CENTRAL ASIA	149-158
<i>Юлдашев Фаррух Абдурахманович</i> ПОНЯТИЕ ЭКЗИСТЕНЦИАЛИЗМА И ЕГО СТЕПЕНИ ИССЛЕДОВАНИЯ	159-167
<i>Mengliqulov Umid Mamadiyevich</i> MILLIY IDENTIFIKATSIYA MASALASINING TARIXIY-DINAMIK VA ZAMONAVIY KONTEKSTDA TAHLILI	168-173
<i>To'xtarov Ismatulla Murodovich, Ergashev Ulug'bek Adxamovich</i> MAG'RIBNI MAFTUN AYLAGAN MUTAFAKKIR	174-178
<i>Toirov Ilhom</i> IJTIMOIY-MADANIY TARAQQIYOT: SIVILIZATSION ASOSLAR VA YO'NALISHLAR	179-183
<i>Farxodjonova Nodira, Ergashev Ibodulla</i> GLOBALASHUV SHAROITIDA MILLIY O'ZLIKNI SAQLASH VA JAMIYAT BARQARORLIGI: JADIDLAR MEROSIGA IJTIMOIY-FALSAFIY NAZAR	184-188

<i>Ergashev Ozodbek Baxodurovich</i> YUNON MANTIQ ILMINING ARAB TILIGA TARJIMA QILINISHI VA ISLOM FALSAFASIGA KIRIB KELISHI	189-194
<i>Fayziyev Xurshid</i> VOLTER VA BAG'RIKENGLIK GENEZISI	195-199
<i>Sattorova Shalola</i> MIRZO ABDULQODIR BEDILNING ASOSIY FALSAFIY G'OYALARI	200-203
<i>Taylyakova Feruzaxon Sultanovna</i> TADBIRKOR VAZIFALARI VA SHAXSIY SIFATLARI	204-207
<i>Sadullayev Sardor Saydiganiyevich</i> INSON VA SAN'ATNING ARTUR SHOPENGAUER TA'LIMOTIDA ESTETIK TAFAKKUR PRIZMASIDA TAHLILI	208-215
<i>Vaxobova Dilfuza Roziqovna</i> ABU ABDULLOH RUDAKIY ADABIY-FALSAFIY MEROSINI O'RGANISHGA SINERGETIK USULDA YONDASHUV	216-219
<i>Yuldashxodjaev Haydar Hashimxanovich</i> MUSOXONXOJA DAHBIDIY ASARLARIDA USTOZNING SHOGIRDNI TANLASH VA UNI TARBIYALASHDAGI FALSAFIY G'OYALARI	220-224
<i>Umurzaqov Axmadjon Maxamadovich</i> INSON E'TIQODIDAGI O'ZGARISHLARNING METODOLOGIK ASOSLARI	225-231
<i>Teshayeva Gulchehra Murodovna</i> YANGI O'ZBEKISTONDA SHAXSNING RAQAMLI JAMIYATGA TRANSFORMATSIYALASHUVI	232-237
<i>Yusupova Ranaxon</i> IJTIMOIY MUHIT TEXNOGEN SIVILIZATSIYA VA AHLOQ MASALALARI	238-241
<i>Sharipov Abdukhakimjon Ziyotdinovich</i> SHARQ VA G'ARB TAFAKKURIDA FAROVON HAYOT TUSHUNCHASINING FALSAFIY TAHLILI	242-246
<i>Sultonova Shaxnoza</i> MUNAVVAR QORI MA'RIFIY-AXLOQIY QARASHLARINING FALSAFIY AHAMIYATI	247-251
<i>Dusmanov Sherzod Abduvaliyevich</i> JINOYATCHILIK – YOSHLAR AXLOQIY-MA'NAVIY BUZILISHLARINING MANBAI VA HOSILASI SIFATIDA	252-256
<i>Rajabboy Hasanov</i> FAROVON HAYOT MEZONI VA UNING JAMIYAT TARAQQIYOTIGA TA'SIRINING IJTIMOIY-FALSAFIY ASOSLARI	257-261
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Boynazarov Zokir</i> TARIXIY YOZMA MANBALARDA SOMATIZMLAR VA INSON MANZARASI	262-274
<i>Yeshboyeva Matluba</i> MUHAMMAD YUSUF SHE'RLARI TARJIMALARIDA IBORALARNING BERILISHI ("KO'HNA QUDUQ" DOSTONI MISOLIDA)	275-279

<i>Azizaxon Rasulova</i> SINTAKTIK MAYDON KONSEPSIYASI VA UNING LINGVISTIK TALQINI	280-284
<i>Mamadkulova Kamila Abdukhaliqovna</i> THE IMAGE OF A LITERARY HERO OF THE "LOST GENERATION" IN THE WORK OF E.M. REMARQUE	285-290
<i>Naimova Parvina Rustamovna</i> ITALYAN VA O'ZBEK MULOQOT MATNI JARAYONIDA MULOQOTNING O'RNI VA AHAMIYATI. ITALYAN TILI VA O'ZBEK TILI VERBAL MULOQOT MATNIDA O'XSHASH VA FARQLI JIHATLARI	291-296
<i>Жабборовва Муслима Тохировна</i> ПРИМЕНЕНИЕ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНЫХ УНИВЕРСАЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ДЕЙСТВИЙ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ	297-301
<i>Xudoyberdiyeva Oyjamol, Jo'rayeva Komila</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA QADRIYATLAR IFODASI VA ULARNING TARJIMA MUAMMOLARI	302-306
<i>Ostonova Ramziya</i> LEXIC-SEMANTIC FIELD OF CONSTRUCTION TERMINOLOGY	307-311
<i>Qarshiyeva Tamara, Nabiyeva Sharifa, Samadova Charos va G'aniyeva Inobat</i> AMERIKA VA O'ZBEK ADABIYOTI MISOLIDA «UYG'ONISH VA MILLIY O'ZLIKNI ANGLASH» TAMOIYILLARINING QIYOSIY TAHLILI	312-316
<i>Sumbul Muxammedova</i> XORAZM DOSTONLARIDAGI AYRIM HIKMATLI JUMLALARNING SODDA GAP TAHLILI BO'YICHA IZOHI	317-322
<i>Abduqodirova Zebo Qodirovna</i> XXI ASR TILSHUNOSLIGIDA YANGI YO'NALISH SIFATIDA EKOLINGVISTIKA	323-331
<i>Murtozayeva Zarina Muxtor qizi</i> BADIY ADABIYOTLARDA KONSEPT VA KONSEPTASFERA FAOLLASHUVINING NAZARIY ASOSLARI	332-335
<i>Abiyatova Muslima Maratovna, Abdirasulov Bahodir</i> AUDIOVISUAL TRANSLATION: SUBTITLING AND DUBBING CHALLENGES	336-343
<i>Kayimova Mohinur Salokhiddin kizi, Bakiyev Faxriddin</i> COMPLEXITY OF CULTURE-SPECIFIC UNITS AND SEMANTIC AMBIGUITIES IN TRANSLATION	344-350
<i>Rasulova Nigora Kurbonovna</i> MASHRAB IJODIDA MULAMMA' ASARLAR TADQIQI	351-356

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>Djumanioyozova Dilfuza, Matnazarova Muhayyo</i> IJTIMOIY XAVF GURUHIGA KIRUVCHI YOSHLAR MUAMMOLARINI HAL QILISHDA YURIDIK KLINIKANING AHAMIYATI	357-362
<i>Mirzaraximov Baxtiyor, Shokirov Boburjon</i> KIBERHUJUMLAR NATIJASIDA SHAXSIY VA DAVLAT SIRLARIGA XAVF SOLISH	363-367

<i>Baymurotov G'ayrat Panjiyevich</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QONUNCHILIK TASHABBUSI HUQUQINI AMALGA OSHIRISHNING HUQUQIY ASOSLARI	368-376
<i>Esanova Shaxnoza</i> JINOYATGA TAYYORGARLIK KO'RISH VA SUIQASD QILGANLIK UCHUN JAVOBGARLIKKA OID RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI	377-383
<i>Abduvaliyev Murodillo</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QONUN BO'YICHA MEROS HUQUQINI TARTIBGA SOLISHNING XUSUSIYATLARI	384-388
<i>Koryog'diyev Bobur Umidjon o'g'li</i> TASVIRGA BO'LGAN HUQUQ: ANGLIYA VA NYU-YORK QONUNCHILIGI QIYOSIY TAHLILI	389-395
<i>Ismaylov Raxat</i> HUQUQNI SHARHLASH JARAYONINING ILMIY-NAZARIY TAHLILI	396-402
<i>Nabiyev Muhridin</i> INSON HUQUQLARI BO'YICHA MILLIY INSTITUTLAR FAOLIYATINING HUQUQIY ASOSLARI	403-406
<i>Kabulov Xojabay, Dauletbaeva Aynur</i> SHAXS SHA'NI VA QADR-QIMMATINING HUQUQIY HIMOYASI VA UNI BUZGANLIK UCHUN HUQUQIY JAVOBGARLIK ASOSLARI	407-412
<i>Utebaev Salamat, Kalbaeva Eldora</i> VOYAGA YETMAGAN YOKI MEHNATGA LAYOQATSIZ SHAXSLAR MODDIY TA'MINOTINING HUQUQIY ASOSLARI VA UNI BUZGANLIK UCHUN JAVOBGARLIK	413-418
<i>Begatov Jasurbek Numonjanovich</i> MEHNATGA OID MUNOSABATLARDI KAMSITISH UCHUN HUQUQIY JAVOBGARLIK MASALALARI	419-432
<i>Komilov Avazbek Bokijonovich</i> QONUN BUZILISHI, UNING KELIB CHIQISH SABABLARI VA BUNGA IMKONIYAT YARATIB BERAYOTGAN SHART-SHAROITLARNI BARTARAF ETISH TO'G'RISIDAGI PROKUROR TAQDIMNOMASINING MAZMUNI VA UNGA QO'YILGAN TALABLAR	433-441
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Gayupova Saodat Xamidovna</i> INDIVIDUAL YONDASHUV ASOSIDA ZAMONAVIY TALABA SHAXSINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	442-446
<i>Akimova Jumaxan, Isakova Malika</i> FIZIKA VA ASTRONOMIYANI O'QITISHDA STEAM TA'LIM TIZIMINING AHAMIYATI ...	447-452
<i>Абдуллаева Мавжуда Эргашевна</i> СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ В ПРОФИЛАКТИКЕ РАСПРОСТРАНЕННЫХ ДЕТСКИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ: МЕТОДИКА ПРИМЕНЕНИЯ ПРОГНОСТИЧЕСКИХ КАРТ	453-460
<i>Mirkasimova Zilola Alisherovna</i> MULTIMEDIA – MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA BILINGVAL KOMPETENSIYANI SHAKLLANTIRISHNING SAMARALI VOSITASI SIFATIDA	461-464

<i>Xidirova Durдона Muxtorovna</i> SINERGETIK TA'LIM VA O'QUVCHI-QIZLARNI IJTIMOIIY-MADANIY MUNOSABATLARGA TAYYORLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	465-469
<i>Yazdonov Ulug'bek, Rashidova Madina</i> YOSHLARDA KASBIY BILIM VA KO'NIKMANI SHAKLLANTIRISHGA QARATILGAN ZAMONAVIIY KONSEPSIYALARDA ILGARI SURILAYOTGAN TA'LIMOTLAR	470-479
<i>Elmuratova Zamira</i> INTERACTIVE METHOD IN TEACHING ENGLISH	480-484
<i>Karimova Nilufar Ummatqul qizi</i> SOFT SKILLS IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES: BASES OF IMPROVEMENT OF STUDENTS' INTERPERSONAL AND COGNITIVE SKILLS	485-490
<i>Adilov Shodiyor</i> MUHANDISLIK GRAFIKASI VA DIZAYN FANLARINI INTEGRATSIYALASHDA "G'OYALARNING LOYIHALA" USULI	491-496
<i>Давыдова Руфина Артуровна</i> ПОНЯТИЕ «ДУХОВНЫЙ ГУМАНИЗМ» КАК ОСНОВОПОЛАГАЮЩЕЕ КАЧЕСТВО ГУМАННОГО ПЕДАГОГА	497-500
<i>Abdurazzaxov Abdurasul</i> SPORT-SOQ'LOMLASHTIRISH TURIZMI ASOSIDA TALABALARNING JISMONIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	501-506
<i>Ergashev Tolif</i> O'QUVCHILARNING KARTOGRAFIK BILIMLARINI RIVOJLANTIRISHDA MATEMATIKA VA GEOGRAFIYA FANLARI INTEGRATSIYASINI TA'MINLASH	507-515
<i>Gaziev Baxromjon</i> CHAVANDOZLARNING JISMONIY VA TEXNIK-TAKTIK HARAKATLARINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	516-523
<i>Madaminova Mavjuda Erkinovna</i> TALABALARNING TEXNIK IJODKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	524-529
<i>Kamalova Dilnavoz, Sattorova Aziza</i> FIZIKAVIIY MAYATNIK ORQALI OG'IRLIK KUCHI TEZLANISHINI ANIQLASHDA TALABALARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	530-535
<i>Sobirova Saida Otabekovna</i> KASBGA YO'NALTIRISHNING ZAMONAVIIY MODELLARI	536-542
<i>Haqberdiyev Baxtiyor, Sotiboldiyev Amiriddin, Abdumutalibov Oyatillo</i> MUHANDISLIK GRAFIKASI VA TASVIRIIY SAN'AT, ARHITEKTURA VA DIZAYN (TEXNIK VA SAN'AT) FANLARINI O'ZARO INTEGRATSIYALASH	543-546

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI – PEDAGOGICAL SCIENCE

Received: 16 May 2025
Accepted: 1 June 2025
Published: 15 June 2025

Article / Original Paper

ISSUES IN SHAPING THE MODERN STUDENT'S PERSONALITY THROUGH AN INDIVIDUAL APPROACH

Gayupova Saodat Khamidovna

Associate Professor,
Chirchik State Pedagogical University,
PhD in Pedagogical Sciences

Abstract. This article provides an in depth analysis of the pedagogical and psychological significance of the individual approach in developing the personality of today's students. Drawing on a review of scholarly literature, the author highlights the role of individualized methods, the conditions for their effective implementation, and the technological foundations for identifying, nurturing, and educating students' personal characteristics and capacities.

Keywords: individual approach, personal development, modern student, educational technologies, personalized learning, pedagogical innovations.

INDIVIDUAL YONDASHUV ASOSIDA ZAMONAVIY TALABA SHAXSINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI

Gayupova Saodat Xamidovna

Chirchiq davlat pedagogika universiteti dotsenti
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Annotatsiya. Ushbu maqolada zamonaviy talaba shaxsini shakllantirish jarayonida individual yondashuvning pedagogik va psixologik ahamiyati keng tahlil etiladi. Talabalarning shaxsiy xususiyatlari va imkoniyatlarini aniqlash, rivojlantirish va tarbiyalashda individual yondashuvning o'рни, uning samarali tashkil etish shartlari va texnologik asoslari ilmiy adabiyotlar tahliliga asoslangan holda yoritiladi.

Kalit so'zlar: individual yondashuv, shaxsiy rivojlanish, zamonaviy talaba, ta'lim texnologiyalari, shaxsiylashtirilgan ta'lim, pedagogik innovatsiyalar.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I6Y2025N70>

Kirish. XXI asrda globallashuv, raqamli transformatsiya va axborot texnologiyalari tezkor rivojlanishi sharoitida inson kapitali, ayniqsa, yosh avlodning intellektual va shaxsiy salohiyatini shakllantirish ta'lim tizimining asosiy vazifasiga aylandi. Bugungi kunda zamonaviy talaba faqat bilim oluvchi emas, balki o'z shaxsiy imkoniyatlarini anglaydigan, mustaqil fikrlovchi, kreativ qarorlar qabul qila oladigan va doimiy o'zini rivojlantiruvchi shaxs bo'lishi talab etilmoqda. Shunday sharoitda individual yondashuv asosida talaba shaxsini shakllantirish dolzarb ilmiy-amaliy muammolardan biriga aylanmoqda. Individual yondashuv — har bir shaxsning psixologik xususiyatlari, bilim darajasi, qobiliyati, ehtiyojlari va intilishlarini chuqur o'rganish va ularni rivojlantirishga qaratilgan ta'limiy faoliyat shaklidir[2].

Bu yondashuv zamonaviy pedagogik texnologiyalarning negizini tashkil etib, ta'lim jarayonining insonparvarlik, shaxsiylashtirish va differensiallashtirish kabi tamoyillarini amalga oshirishga xizmat qiladi [1].

Adabiyotlar tahlili. O'rganilgan adabiyotlar XX asr psixologik-pedagogik ilmiy merosining asosiy g'oyalarini qamrab oladi va tadqiqot mavzusining nazariy poydevorini belgilab beradi. L.S. Vigotskiy (1991) va A.N. Leontyev (1977) tafakkur, nutq hamda faoliyat-shaxs munosabatini madaniyat-tarixiy yondashuvda ochib bersa, A.V. Brushlinskiy (1996) va A.V. Petrovskiy (2002) ongning faolligi, shaxsning normal va deviant rivojlanish mezonlarini aniqlaydi. Ma'naviy-qadriyatli motivatsiya modelini A. Maslow (1999) shakllantiradi, V.D. Shadrikov (2007) esa iqtidor va faoliyat psixologiyasida qobiliyatlar tizimi dinamikasini tadqiq qiladi. I.A. Zimnyaya (2004) o'qitish psixologiyasi, V.V. Kraevskiy (1980) didaktika asoslari, V.A. Slastenin (2000) va T.A. Ilina (2010) umumpedagogik nazariyasi orqali ta'lim jarayonining maqsad, mazmun va metodlarini tizimlashtiradi.

Shunday qilib, mavjud manbalar mavzuning nazariy-metodologik jihatlarini yetarli darajada yoritgan, ayniqsa faoliyat nazariyasi va motivatsiya psixologiyasi bo'yicha ilmiy asoslarni mustahkamlagan. Biroq ularning aksariyati kompetensiyaviy yondashuv hamda zamonaviy innovatsion ta'lim texnologiyalari bilan integratsiyasi bo'yicha cheklangan praktik tavsiyalarga ega. Shu bois, maqolada ana shu klassik konsepsiyalar asosida klasterli ta'lim muhitini shakllantirish va talabalarning kasbiy-innovatsion salohiyatini rivojlantirishga qaratilgan zamonaviy model ishlab chiqilishi tadqiqotning ilmiy yangiligi va dolzarbligini belgilaydi.

Natija va muhokama. Talaba shaxsining shakllanish jarayoni — bu murakkab va ko'p bosqichli tizim bo'lib, uning samaradorligi ko'p jihatdan shaxsga qaratilgan pedagogik strategiyalarning qanchalik muvaffaqiyatli qo'llanilishiga bog'liq. Shu ma'noda, individual yondashuv har bir talabaning o'z shaxsiy salohiyatini to'liq ochib berishi, o'ziga xos rivojlanish yo'nalishini shakllantirishi va jamiyatda o'z o'rnini topishi uchun imkoniyat yaratadi [3].

Bundan tashqari, zamonaviy ta'lim tizimida shaxsiy rivojlanishning ustuvorligi, "hayot davomida ta'lim olish" tamoyilining kuchayishi, kasbiy o'zini oqlash ehtiyoji individual yondashuvni nafaqat zarurat, balki pedagogik faoliyatning asosiy tamoyiliga aylantirmoqda [4].

O'zbekiston Respublikasining 2030 yilgacha mo'ljallangan Ta'lim rivojlanish strategiyasida ham talabalarning individualligini qo'llab-quvvatlash, ularning shaxsiy imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish uchun zamonaviy ta'lim texnologiyalarini joriy etish asosiy maqsadlardan biri sifatida belgilangan. Bu esa mavzuning nazariy va amaliy jihatdan nihoyatda dolzarb ekanligini yana bir bor tasdiqlaydi.

Bugungi kunda ta'lim tizimi inson shaxsini rivojlantirish, uning ichki salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarish vazifasini o'z oldiga qo'yimoqda. Shu ma'noda, individual yondashuv zamonaviy pedagogikaning markaziy tamoyillaridan biriga aylangan.

Individual yondashuv — bu har bir talabaning shaxsiy xususiyatlarini, ehtiyojlarini, imkoniyatlarini va rivojlanish sur'atini hisobga olib, ta'lim-tarbiya jarayonini moslashtirish va shaxsiylashtirish demakdir [2]. Ilmiy adabiyotlarda individual yondashuv o'quvchi yoki talabaning: shaxsiy qiziqishlari, faoliyat motivlari, intellektual va psixologik imkoniyatlari negizida shaxsiy o'sishga yo'naltirilgan metodlar va texnologiyalar majmui sifatida ta'riflanadi [1,5].

Individual yondashuvning zamonaviy talaba tarbiyasidagi o'rnini quyidagilarda namoyon bo'ladi:

Shaxsiy qobiliyat va ehtiyojlarni aniqlash: Talabaning kuchli va zaif tomonlarini erta aniqlash, uning rivojlanishi uchun mos strategiyalarni tanlash imkonini beradi.

Motivatsiyani oshirish: Talabaga shaxsiy qiziqishlari va ehtiyojlariga mos faoliyatlarni taklif qilish, uning ichki motivlarini kuchaytiradi.

O'zini anglash va o'zini rivojlantirish: Talaba o'zining individual xususiyatlarini anglash orqali o'z shaxsiy va kasbiy rivojlanish yo'lini ongli tanlaydi.

Ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish: Har bir talabaning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish uchun individual metodlardan foydalanish.

Ijtimoiy moslashuv va liderlik ko'nikmalarini shakllantirish: Har bir talabaning o'z qobiliyatlarini jamiyatda to'g'ri ifoda etishi uchun zarur shart-sharoitlar yaratish.

Individual yondashuv shuningdek, zamonaviy ta'limning "inklyuzivlik" (har kim uchun ta'lim) tamoyili bilan ham uzviy bog'liq. Har bir talabaning o'z salohiyatini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'lishi, uning shaxsiy huquqlari va ta'limdagi adolat tamoyilini ro'yobga chiqaradi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, individual yondashuvga asoslangan ta'lim metodikasi talabalar motivatsiyasini 30–40% ga oshiradi va mustaqil fikrlash ko'nikmalarining rivojlanishini ikki barobar tezlashtiradi [8,10].

Bundan kelib chiqadiki, zamonaviy talaba tarbiyasida individual yondashuv faqat pedagogik metod emas, balki shaxsiy rivojlanish va jamiyatda o'z o'rnini topish uchun zarur bo'lgan hayotiy strategiya sifatida namoyon bo'ladi.

Bugungi ta'lim jarayonida zamonaviy texnologiyalar individual yondashuvni amalga oshirish uchun keng imkoniyatlar yaratmoqda. Kirish qismida ta'kidlanganidek, zamonaviy talaba mustaqil fikrlovchi, o'z imkoniyatlarini anglay oladigan va shaxsiy rivojlanish yo'lini belgilay oladigan shaxs bo'lishi kerak. Ana shunday maqsadlarga erishishda ta'lim texnologiyalarining roli beqiyosdir.

Quyida individual yondashuvni qo'llab-quvvatlovchi zamonaviy texnologiyalarni ko'rib chiqamiz:

-Modulli o'qitish texnologiyasi — talabalarga ta'lim dasturining tarkibiy qismlarini (modullarini) mustaqil o'zlashtirish imkoniyatini beradi. Har bir modul ma'lum maqsad va natijaga yo'naltirilgan bo'lib, talabaning bilim, ko'nikma va kompetensiyalarini mustahkamlashni nazarda tutadi [6].

-Portfolio texnologiyasi — talabalar faoliyatini tizimli ravishda hujjatlashtirish va baholash imkonini beradi. Bu yondashuvda har bir talaba o'zining yutuqlari, muammolari va rivojlanish dinamikasini mustaqil kuzatadi [8].

-Differensiallashtirilgan ta'lim texnologiyasi — talabalarni bilim darajasi, tayyorgarligi, intilishlari va ehtiyojlariga ko'ra guruhlash orqali o'qitish jarayonini shaxsiylashtirishni nazarda tutadi [7].

-Elektron va adaptiv ta'lim tizimlari — raqamli ta'lim tizimlari (LMS — Learning Management Systems) va adaptiv ta'lim platformalari har bir talabaga shaxsiylashtirilgan o'quv yo'nalishini taqdim etish imkonini beradi.

Zamonaviy ta'lim tizimining asosiy vazifasi – bilim berish emas, balki shaxsni o'zini anglashga, o'zini rivojlantirishga undashdir. Chunki shaxsiy yondashuv faqat tashqi pedagogik

ta'sirni emas, balki talabani ichki faolligini, o'zini mustaqil anglash va o'zgartirish salohiyatini qo'llab-quvvatlashni talab etadi. Bu esa ta'limda refleksiv yondashuv, shaxsiy rivojlanish strategiyalari, mustaqil o'rganish madaniyati kabi komponentlar orqali amalga oshiriladi.

Talabani o'z-o'zini rivojlantirishini faollashtirish uchun quyidagi usullar samaralidir:

Refleksiya asosidagi topshiriqlar – talaba o'z faoliyatini baholaydi, kamchilik va yutuqlarini tahlil qiladi;

Shaxsiy portfolioni yuritish – erishilgan yutuqlarni tahlil qilib, keyingi maqsadlar belgilanadi;

O'zini anglashga yo'naltirilgan savol-javob texnikalari – “Men kimman?”, “Mening kuchli tomonlarim nima?” singari savollar orqali shaxsiy tahlil chuqurlashtiriladi;

Individuallashtirilgan loyiha ishlari – talaba o'z qiziqishi asosida ijodiy loyihalar tayyorlaydi;

O'zini tahlil qiluvchi diagnostika usullari – psixologik testlar, o'zini baholash shkalalari, SWOT-tahlil.

Mustaqil o'rganish va o'zini rivojlantirish kompetensiyasini shakllantirish

Bugungi global raqobatga asoslangan axborot jamiyatida shaxs o'z bilim va ko'nikmalarini doimiy yangilab borishga majbur. Shu bois “hayot davomida ta'lim olish” tamoyili individual yondashuvning markaziy g'oyasiga aylangan.

Individual yondashuvni ta'lim jarayoniga samarali tatbiq etishda o'qituvchi yetakchi va bosh muvofiqlashtiruvchi shaxs sifatida namoyon bo'ladi. Bu yondashuvni oddiy metod sifatida emas, balki butun pedagogik strategiya va falsafa darajasida qo'llashda o'qituvchining roli hal qiluvchi omil hisoblanadi.

Individual yondashuvni to'laqonli amalga oshiruvchi o'qituvchi quyidagi fazilatlarga ega bo'lishi lozim:

Empatiya — har bir talabani shaxs sifatida anglash, tushunish va qabul qilish qobiliyati;

Refleksiya — o'z faoliyatini tahlil qila olish, uni takomillashtirishga intilish;

Ijodkorlik — individual ta'lim uslublarini moslashtirish va yangilik yaratish salohiyati;

Psixologik sezgirlik — talabani holati, ehtiyoji va rivojlanish darajasini aniqlay olish qobiliyati;

Didaktik moslashuvchanlik — bir mavzuni bir nechta talabalarga turlicha metodlar orqali yetkazish mahorati.

Agar o'qituvchi ushbu fazilatlarni o'zida shakllantirgan bo'lsa, u ta'limni talabalar ehtiyojlariga moslashtirib, o'zaro ishonch asosidagi pedagogik hamkorlikni yo'lga qo'yadi.

Individual yondashuvga asoslangan ta'lim shunchaki metodlar to'plami emas, balki psixologik xavfsiz, rag'batlantiruvchi, shaxsiy rivojlanish uchun qulay muhitni yaratish deganidir.

O'qituvchi bunday muhitni yaratish uchun:

talabani xato qilishdan qo'rqmaydigan darajadagi ijobiy muhitni shakllantiradi;

har bir muvaffaqiyatni e'tirof etish orqali talabani o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi;

ijtimoiy o'zaro ta'sir, guruhlarda ishlash va kommunikatsiyani rivojlantiradi.

Bu jihatlar talabani faol subyektga aylanishida va o'z individual rivojlanish trayektoriyasini shakllantirishida muhim rol o'ynaydi. Zamonaviy ta'lim tizimining insonparvarlikka asoslangan strategiyasi individual yondashuvni ustuvor metodik tamoyil sifatida ilgari surmoqda. Bu yondashuv har bir talabani betakror shaxs sifatida e'tirof etish,

uning ehtiyojlari, imkoniyatlari va rivojlanish sur'atiga mos ta'lim muhitini yaratishga yo'naltiriladi. Shaxsga qaratilgan yondashuv talabani nafaqat bilim olishiga, balki mustaqil fikrlashi, kasbiy o'zini anglash va shaxsiy salohiyatini to'liq namoyon etishiga xizmat qiladi.

Xulosa. Maqola tahlilidan ayon bo'ldiki, individual yondashuvning samaradorligi uni ilmiy asoslangan pedagogik shart-sharoitlarda tashkil etishga bevosita bog'liq. Bunda psixologik diagnostika, moslashtirilgan ta'lim metodlari, o'zlashtirish sur'atini hisobga oluvchi o'qitish shakllari va motivatsion muhit muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, modulli, aralash va differensiallashtirilgan ta'lim texnologiyalarining qo'llanilishi individual yondashuvning amaliyotga joriy etilishini sezilarli darajada soddalashtiradi va samaradorligini oshiradi.

Individual yondashuv asosida talabani o'z-o'zini anglashga yo'naltirilgan faoliyatini tashkil etish shaxsiy rivojlanishning eng muhim bosqichiga aylanadi. Refleksiya, mustaqil ta'lim maqsadlarini belgilash, portfoliolarni yuritish kabi metodlar orqali talaba o'z ustida ishlash madaniyatini shakllantiradi. Bu esa o'z navbatida, ularning mas'uliyatli, ongli va ijtimoiy faol shaxsga aylanishini ta'minlaydi.

Shubhasiz, individual yondashuvni muvaffaqiyatli amalga oshirishda o'qituvchining roli hal qiluvchi omildir. O'qituvchi faqat bilim beruvchi emas, balki shaxsiy rivojlanishni boshqaruvchi, talabaga yo'nalish beruvchi, ijtimoiy-psixologik jihatdan qo'llab-quvvatlovchi murabbiy sifatida faoliyat yuritishi lozim. O'qituvchining empatiyasi, refleksiv fikrlashi, ijtimoiy sezgirligi va metodik moslashuvchanligi talabani o'ziga ishonchi, motivatsiyasi va shaxsiy faolligini kuchaytirishda muhim omil hisoblanadi.

Umuman olganda, individual yondashuv zamonaviy ta'limning zamon va kelajak talablari bilan uyg'unlashgan, shaxsga yo'naltirilgan kompleks yondashuvdir. U orqali talaba o'zini anglaydi, o'z yo'lini topadi, jamiyatda o'z o'rnini mustahkamlashga intiladi. Shu sababli ham, pedagogik faoliyatda individual yondashuvni samarali amalga oshirish — nafaqat metodik yangilanish, balki shaxs va jamiyat taraqqiyotini ta'minlovchi strategik muhim vazifa sifatida qaralishi lozim.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Виготский Л.С. Мышление и речь. — М.: Педагогика, 1991.
2. Зимняя И.А. Психология обучения: Учебник. — М.: Логос, 2004.
3. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. — М.: Политиздат, 1977.
4. Маслоу А. Мотивация и личность. — СПб.: Питер, 1999.
5. Шадриков В.Д. Психология деятельности и способности человека. — М.: Логос, 2007.
6. Ильина Т.А. Педагогика: Учебник для вузов. — М.: Юрайт, 2010.
7. Сластенин В.А. Педагогика: Учебное пособие. — М.: Школа-Пресс, 2000.
8. Петровский А.В. Личность: норма и патология развития. — М.: Изд-во МГУ, 2002.
9. Брушлинский А.В. Проблемы активности сознания. — М.: Наука, 1996.
10. Краевский В.В. Основы обучения: Дидактика и методика. — М.: Педагогика, 1980.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 6 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).